

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Проблеми філософії права»

Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)
Спеціальність 081 “Право”
Галузь знань 08 “Право”
Рік навчання - 1, семестр - 2
Форма навчання - денна
Кількість кредитів - 5
Мова викладання - українська

Лекторка курсу

Контактна інформація
лекторки (e-mail)

Качур Віра Олегівна, кандидатка юридичних наук, доцентка,
завідувачка кафедри теорії та історії держави і права

Портфоліо - <https://nubip.edu.ua/node/31094>

+380677228221; +380660485248 (Viber)
kachur_v@nubip.edu.ua

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета – формування філософсько-правового мислення здобувачів, знань, умінь, навичок та компетенцій, необхідних для здійснення професійної діяльності на засадах розуміння права як культурної цінності.

Завдання – сформувати уяву про специфіку філософії права як про систему знань про право як культурну цінність; сформувати уяву правову реальність, науково-правову картину світу та про головні структурні частини філософії права, предмети їх вивчення та проблем, які вони вирішують; сформувати уявлення про засвоєні головні філософсько-правові напрями; виробити власне наукове розуміння і цілісний погляд на правову реальність; виховати творчу та активну особистість.

Очікувані програмні результати навчання (Learning outcomes):

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати:

- глибоко розуміти та застосовувати зміст головних філософсько-правових концепцій розуміння сутності права, головні тенденції розвитку сучасних юридичних знань і філософії права, стан розробки ключових проблем структурних частин філософії права для ідентифікації наукової гіпотез та використання у власних наукових дослідженнях та у викладацькій діяльності (ПРН 1);
- знати й описувати основні етапи історичного розвитку правового світогляду, правової реальності, правової дійсності, їх типологію за такими освітніми траєкторіями, як теорія та історія держави і права, історія політичних і правових учень на принципах академічної культури і доброчесності (ПРН 3);

- знати основні концепції класичної та сучасної епістемології, філософські проблеми правничої науки, методологічні правничі школи та підходи для аргументації власної точки зору із урахуванням доктринальних положень (ПРН 9);

вміти:

- виявляти закономірності і динаміку розвитку головних напрямів філософсько-правових вчень шляхом пошуку, обробки, інтерпретації інформації з різних джерел для продукування власних наукових ідей та практично-орієнтованих інноваційних пропозицій у сфері права (ПРН 5);

- зв'язувати отримані філософсько-правові знання з практичними завданнями вирішення проблем українського суспільства, оцінювати їх допустимість доказів для доведення власної точки зору на сутність і зміст правових явищ і феноменів (ПРН 10).

- оцінювати тенденції змін правової картини світу, філософсько-правових основ сучасного науково-правового знання для доведення власної точки зору на сутність і зміст правових явищ і феноменів (ПРН 10).

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

В аспірантів-юристів після засвоєння дисципліни повинні бути сформовані такі компетенції:

інтегральні компетенції:

- здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері професійної діяльності, у тому числі дослідницько-інноваційної, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань в галузі права (Е 1.1);

загальні компетенції:

- здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей (ЗК 1.3);

фахові компетенції:

- набуття глибоких, обґрунтованих фахових знань; детальні або дуже детальні знання спеціальної області дослідження в галузі права у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної області дослідження (ФК 1.2);

спеціальні компетенції:

- знання та розуміння предметної області дослідження (СК 1.1);

- здатність планувати та виконувати сучасні інтелектуальні дослідження, як на запити стейкхолдерів так і сучасної світової наукової спільноти для досягнення науково обґрунтованих теоретичних або експериментальних наукових результатів, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для правничої сфери (СК 1.2);

- здатність використовувати інформаційні ресурси, необхідні для проведення дослідження у галузі права (СК 1.4);

- здатність до критичного аналізу, оцінки та синтезу нових та комплексних ідей в межах предметної області дослідження (СК 1.5).

Формат вивчення навчальної дисципліни

Змішаний (Blended Learning) – вивчення навчальної дисципліни передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології (відео-, інтерактивні елементи, онлайн консультування тощо).

Технічне забезпечення /обладнання

При засвоєнні дисципліни використовуються сучасне інформаційно-комунікаційне обладнання, інформаційні ресурси та програмні продукти, що застосовуються в правовій діяльності, а для комунікації з викладачкою – мобільний телефон та/або комп'ютерна техніка із виходом в глобальну мережу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Год. (Л/Пр)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
<i>Змістовий модуль 1. Філософія права як наука і навчальна дисципліна, історія філософії права (60 годин)</i>				
Тема 1. Філософія права як наука і навчальна дисципліна	4/4	1. Знати предмет вивчення філософії права. 2. Розуміти який історичний шлях філософії права, її сучасні напрями та концепції. 3. Знати методологію філософії права. 4. Розуміти головні та додаткові філософсько-правових підходи до вивчення сутності права. 5. Знати функції та структуру філософії права. 6. Методологія філософії права: поняття, складові.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 1. Матеріал для підготовки – лекція 1, презентація до лекції 1. 2. Виконати практичні завдання до теми 1	1. Аудиторна контрольна робота – 10 балів 2. Практичні завдання – 10 балів
Тема 2. Історія філософії права	6/6	1. Знати поняття, історії філософії права. 2. Розуміти історикографічний підхід до дослідження правової думки. Знати світоглядний підхід до дослідження правової думки. 3. Розуміти праворозуміння як наукову парадигму, методологічний підхід та наукову школу.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 2. Матеріал для підготовки – лекція 2, презентація до лекції 2. 2. Виконати практичні завдання до теми 2.	1. Аудиторна контрольна робота – 15 балів 2. Практичні завдання – 15 балів
Самостійна робота до змістового модуля 1	40	Закріпити знання з тем 1-2	Виконати одне із двох запропонованих завдань	Самостійна робота – 20 балів
Атестаційний тест «Модуль 1»	0,5	Знати теоретичні положення питань, що	Навчальні тести для самоконтролю до тем 1-2.	30 балів

		виносяться на модульний контроль 1		
<p><i>Змістовий модуль 2.</i></p> <p><i>Проблеми дослідження структурних частин філософії права (90 годин)</i></p>				
<p>Тема 3. Проблеми філософсько-правової онтології</p>	4/4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміти поняття онтології. 2. Знати головні напрями її розвитку у ХХ-ХХІ ст. 3. Розуміти головні онтологічні категорії. 4. Знати поняття, об'єкт та предмет філософсько-правової онтології, філософсько-правові виміри правового буття. 4. Розуміти поняття правової реальності та її характерні властивості. 5. Розрізняти підходи розуміння правової реальності (діалектико-матеріалістичний, феноменологічний, системний та сферний підходи). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 3. Матеріал для підготовки – лекція 3, презентація до лекції 3. 2. Виконати практичні завдання до теми 3. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
<p>Тема 4. Проблеми філософсько-правової антропології</p>	4/4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміти поняття антропології, антропології права. 2. Знати систему антропологічно-правових знань, їх головні напрями. 3. Знати поняття, об'єкт і предмет, функції філософсько-правової антропології. 4. Аналізувати окремі напрями філософсько-правової антропології, як-от: людина в праві (правове людинорозуміння) та правове в людині (правова культура). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 4. Матеріал для підготовки – лекція 4, презентація до лекції 4. 2. Виконати практичні завдання до теми 4. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів

<p>Тема 5. Проблеми філософсько-правової аксіології</p>	<p>4/4</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміти поняття аксіології. 2. Знати історичний шлях розвитку аксіології як науки та її сучасні напрями та концепції. 3. Розуміти поняття поняття цінностей та їх ознаки. 4. Знати поняття, об'єкт та предмет філософсько-правової аксіології. 5. Аналізувати напрями вивчення сучасної філософського правової аксіології, як-от: цінність права, цінності у праві та правові цінності. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 5. Матеріал для підготовки – лекція 5, презентація до лекції 5. 2. Виконати практичні завдання до теми 5. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
<p>Тема 6. Проблеми філософсько-правової праксеології</p>	<p>4/4</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розуміти поняття праксеології. 2. Знати сфери розвитку праксеологічних ідей. 3. Розуміти , діяльність як головну категорії праксеології. 4. Знати поняття, об'єкт і предмет філософсько-правової праксеології, з'ясувавши її поняття, предмет, об'єкт. 5. Розуміти функції філософсько-правової праксеології. 6. Знати окремі філософсько-правові аспекти аспектів правової діяльності, правової активності, правової поведінки та правомірної поведінки. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 6. Матеріал для підготовки – лекція 6, презентація до лекції 6. 2. Виконати практичні завдання до теми 6. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів

Тема 7. Проблеми філософсько-правової гносеології	4/4	1. Знати поняття гносеології, її головні категорії, принципи, форми. 2. Рівні пізнання (чуттєвий, раціональний). 3. Проблема істинності людських знань (істинні знання, хибні знання). 4. Наука як особлива сфера пізнавальної діяльності. 5. Рівні наукових знань (емпіричні, теоретичні) та їх форми. 5. Знати поняття, об'єкт та предмет філософсько-правової гносеології.	1. Опрацювати теоретичні питання контрольної роботи до теми 7. Матеріал для підготовки – лекція 7, презентація до лекції 7. 2. Виконати практичні завдання до теми 7.	1. Аудиторна контрольна робота – 5 балів 2. Практичні завдання – 5 балів
Самостійна робота до змістового модуля 2	50	Закріпити знання з тем 3-7	Виконати одне із запропонованих завдань до самостійної роботи	Самостійна робота – 10 балів
Атестаційний тест «Модуль 2»	0,5	Знати теоретичні положення питань, що виносяться на модульний контроль 2	Навчальні тести для самоконтролю до тем 3-7.	30 балів
Всього за семестр				70
Залік				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо організації навчального процесу:	організація навчального процесу при вивченні навчальної дисципліни «Тлумачення права» здійснюється відповідно до Конституції України , Закону України "Про вищу освіту" , Положення про організацію освітнього процесу у НУБіП України , освітньо-професійної програми підготовки фахівців напряму 081 «Право» ОС «Бакалавр» та інших документів щодо організації освітнього та виховного процесу в НУБіП України .
Політика щодо відвідування:	відвідування занять є обов'язковими для видів діяльності, що передбачають формат F2F (Face To Face, очності). За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватись Blended Learning (змішане) або

	Online Learning (дистанційне) на навчальній платформі Elearn, але з обов'язковим застосуванням дистанційних платформ Webex, Zoom чи Google Meet за погодженням із викладачкою курсу.
Політика щодо взаємодії під час занять у форматі F2F:	зберігати допустимий рівень тиші для роботи в аудиторії; активна участь під час обговорення в аудиторії, відкритість і готовність пізнавати нове, працелюбство, здатність аналізувати матеріал, мати власну точку зору і вміти її обґрунтувати, повага та толерантність до чужої думки; вміти визнавати хибність; панування я-висловлювань при озвучуванні своєї позиції під час аудиторних занять та ми-висловлювань при написанні наукових робіт, знайомство з першоджерелами, рекомендованою літературою, креативність та творчість у всіх видах діяльності. Під час проведення аудиторних занять дозволяється залишати аудиторію на короткий час за потреби і за дозволом викладачки, а також вживати безалкогольні напої.
Політика щодо строків виконання робіт та їх перескладання:	до аспірантів, які порушують терміни виконання робіт без поважних причин, застосовуються штрафні бали (до «-1 балу» за прострочену роботу). Ліквідація заборгованостей із змістових модулів відбувається згідно попередньої домовленості між викладачкою та аспірантами, що засвідчується відповідним оголошенням на сайті кафедри https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=233
Політика щодо академічної доброчесності:	порушення академічної доброчесності не толерується. Дотримання академічної доброчесності аспірантами та відповідальність за її порушення регулюються Положенням про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України . Використання мобільних пристроїв під час групової роботи на практичних заняттях допускається лише з дозволу викладачки. Використання мобільних пристроїв під час виконання аудиторних контрольних робіт та заліку не допускається.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результатами складання заліку
90-100	зараховано
74-89	
60-73	
0-59	не зараховано

Рекомендована література

1. Антологія української юридичної думки [Текст] : в 6 т. / заг. ред. Ю. С. Шемшученко ; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. К. : Видавничий Дім "Юридична книга", 2002 . ISBN 966-7791-22-X. Т. 1 : Загальна теорія держави і права, філософія та енциклопедія права / упоряд. В. Д. Бабкін [та ін.] ; відп. ред. В. Д. Бабкін, І. Б. Усенко. К. : [б.в.], 2002. 568 с.
2. Балинська О.М. Філософія права (вербально-біхевіористський підхід) [Текст] : словник (категорії, поняття, терміни) / О. М. Балинська ; Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. Вид. 2-е, доп. і переробл. Л. : ПАІС, 2008. 164 с. Бібліогр.: с. 146-156.

3. Баумейстер А.О. Філософія права [Текст] : навч. посіб. / А. О. Баумейстер. Вінниця : О.Власюк, 2007. 224 с. Бібліогр.: с. 214-219.
4. Бачинін В.А. Філософія права [Текст] : підручник: Для студ. юрид. спец. вищих навч. закл. / В. А. Бачинін [и др.] ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. К. : Видавничий Дім "Ін Юре", 2003. 468 с. Бібліогр.: в кінці розд.
5. Грицаєнко Л.Л. Філософія права [Текст] : навч. посіб. / Л. Л. Грицаєнко, А. О. Фальковський ; Нац. акад. прокуратури України. Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2014. 119 с. Бібліогр.: с. 117-119, в кінці розд.
6. Козловський А.А. Філософія права [Текст] : навч.-метод. посібник / А. А. Козловський ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Рута, 2003. 128 с. Бібліогр.: в кінці тем.
7. Кузнецов В.І. Філософія права. Історія та сучасність [Текст] : навч. посібник / В. І. Кузнецов. К. : ВД "Стилос" ; К. : ПЦ "Фоліант", 2003. 382 с. Бібліогр.: с. 339-374.
8. Максимов С.І. Філософія права: сучасні інтерпретації [Текст] : вибр. пр.: статті, аналіт. огляди, переклади (2003-2011) / С. І. Максимов. 2-ге вид., допов. Х. : Право, 2012. 429 с.
9. Парасюк В.М. Філософія права: словник слідчого [Текст] / В. М. Парасюк ; Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. Л. : ЛьвДУВС, 2009. 172 с. Бібліогр.: с. 162-165
10. Патеї-Братасюк М.Г. Філософія права [Текст] : навч. посіб. / М. Г. Патеї-Братасюк ; Міністерство освіти і науки України. Т. : Астон, 2006. 344 с. Бібліогр.: в кінці ст.
11. Радбрух Г. Філософія права [Текст] / Г. Радбрух ; пер. Є. Причепій, В. Приходько. К. : Тандем, 2006. 316 с.
12. Ричков М. О.. Філософія права (дискусії під час занять) [Текст] : навч. посібник для студ. денної та заоч. форми навчання за спец. "Правознавство" / М. О. Ричков ; Національний транспортний ун-т. К. : НТУ, 2006. 128 с.
13. Сливка С.С. Українська національна філософія права: антологічний ракурс [Текст] / С. С. Сливка. Л. : Воля, 2001. 168 с. Бібліогр.: с.156-166.
14. Сливка С.С. Філософія права [Текст] : навч. посібник / С. С. Сливка ; Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. Л. : ЛДУВС, 2006. 136 с. Бібліогр.: с. 128-135
15. Філософія права [Текст] / пер. П. Тарашук ; ред. Д. Фейнберг, Д. Коулмен. К. : Основи, 2007. 1256 с.
16. Філософія права [Текст] : навч. посіб. для вищих навч. закладів / П. Д. Біленчук [та ін] ; ред. П. Д. Біленчук ; Європейський ун-т управління, безпеки та інформаційно-правових технологій, Національна академія внутрішніх справ України. К. : Атіка, 1999. 208 с. Бібліогр.: с. 200-205.
17. Філософія права [Текст] : навч. посібник / О. О. Бандура [та ін.] ; ред. М. В. Костицький, Б. Ф. Чміль ; Національна академія внутрішніх справ України. К. : Юрінком Інтер, 2000. 336 с.
18. Філософія права [Текст] : підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / О. П. Данильян [та ін.] ; ред. О. Г. Данильян ; Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Х. : Право, 2009. 208 с. Бібліогр.: с. 203-205.
19. Філософія права: актуальні проблеми та сучасні інтерпретації [Текст] : навч. посіб. / Андреев Д. В. [та ін.]. К. : [б. в.], 2011. 215 с.
20. Філософія права: проблеми та підходи [Текст] : навч. посіб. для студ. спец. "Правознавство" / П. М. Рабінович [та ін.] ; заг. ред. П. М. Рабінович ; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Юридичний факультет. Лабораторія дослідження теоретичних проблем прав людини. Л. : [б.в.], 2005. 290 с.
21. Циппеліус Р. Філософія права [Текст] / Р. Циппеліус ; пер. з нім. Є. М. Причепій [та ін.] ; ред. пер. ПрЄ. М. Причепій. К. : Тандем, 2000. 300 с. (Підручники світу. Європа). Бібліогр.: с.281-290.
22. Юркевич П.Д. Історія філософії права; Філософія права; Філософський щоденник [Текст] : рукописна спадщина / П. Д. Юркевич ; дешифрування, пер. з рос. та нім. В. Бишовець [та ін.] ; упоряд. Р. Піч, М. Лук ; заг. ред. В. Нічик. 2. вид. К. : Редакція журналу "Український світ", 2000. 752 с.